

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Venäjän koulutusjärjestelmä

Tutkintojen tunnustaminen -yksikön seminaarit syksyllä 2019

Veera Minkin, erityisasiantuntija

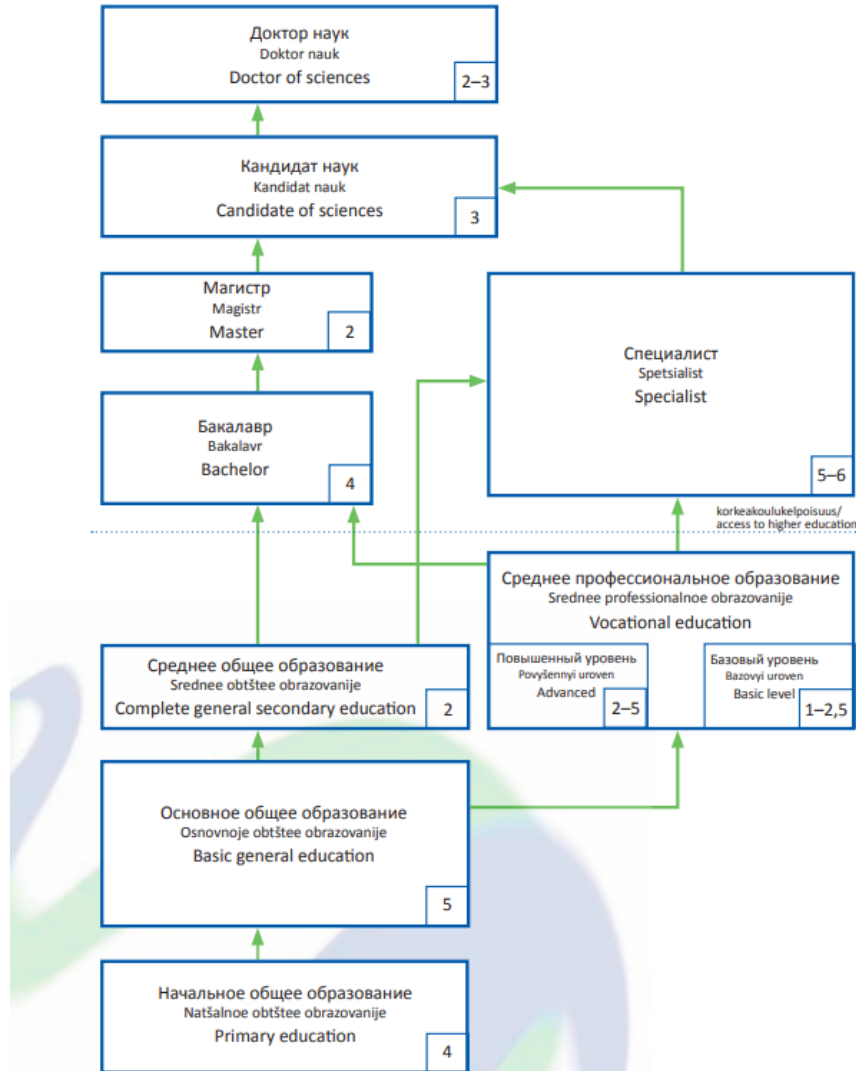

Venäjän koulutusjärjestelmä

Venäjän koulutusjärjestelmä
ja tutkintojen ohjeelliset suoritusajat

The education system of Russia
and nominal duration of studies

2018

Perusaste

- Ennen oppivelvollisuuskoulun aloittamista jokaisella lapsella on oikeus vuoden mittaiseen esiopetukseen.
- Kaikille pakollinen perusopetus kestää yhdeksän vuotta. Se aloitetaan 6-7-vuotiaana.
- Vuoteen 1989 perusopetuksen kesto oli kahdeksan vuotta, jonka jälkeen siirryttiin asteittain yhdeksänvuotiseen perusopetukseen.

Yleissivistävä toisen asteen koulutus

- Kaksivuotinen ja noudattaa kansallista opetussuunnitelmaa.
- Vuonna 2001 aloitettiin asteittain järjestämään Venäjän eri alueilla valtakunnallista JeGE*-päättökoetta. Vuodesta 2009 tämän yhtenäisen valtiollisen kokeen ovat suorittaneet kaikki yleissivistävän toisen asteen koulutuksen päättävät.
- Koe toimii myös useimmissa tapauksissa valintakokeena yliopistoihin.
- *Единый государственный экзамен (ЕГЭ)

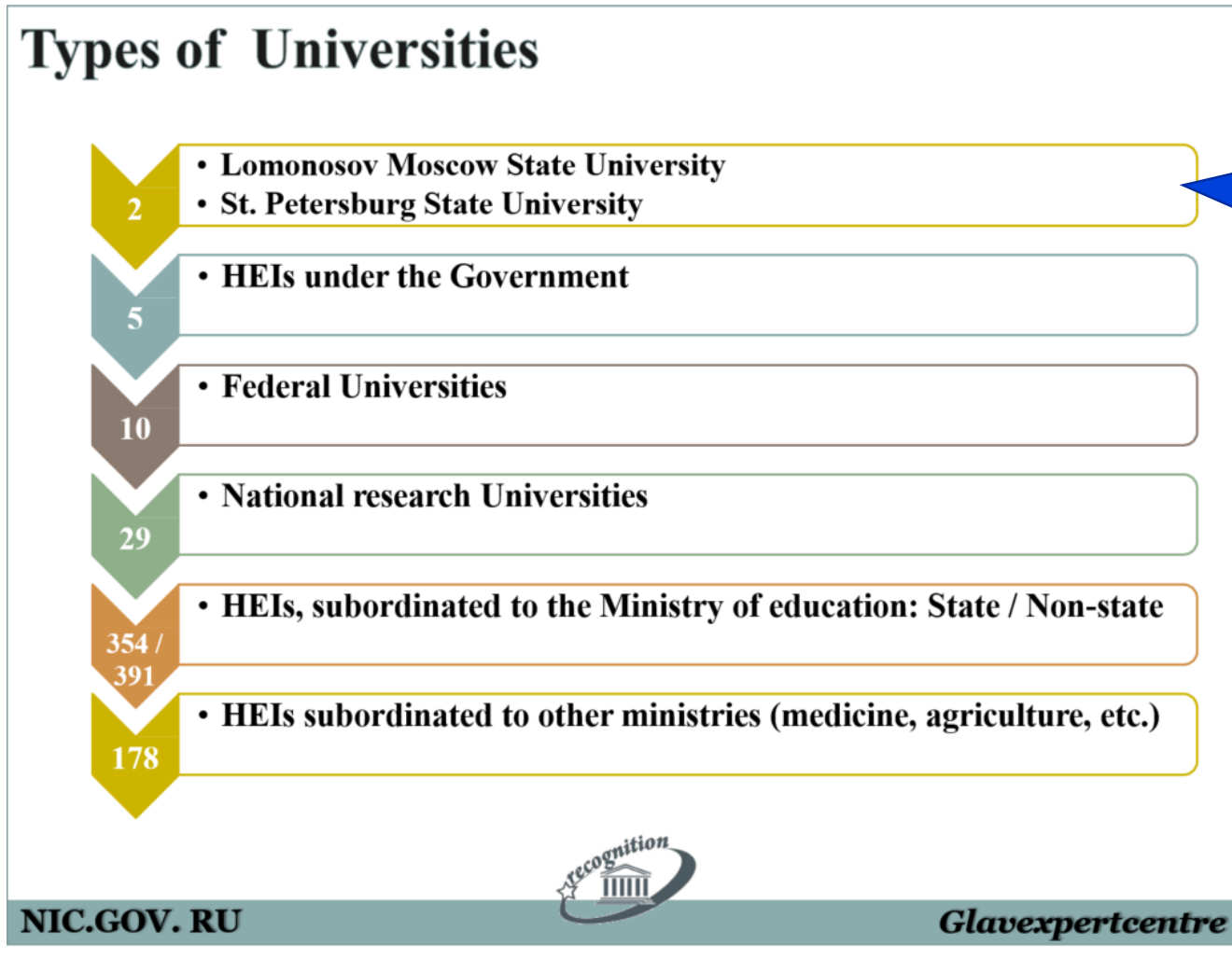
Ammatillinen toisen asteen koulutus

- Venäjällä ammattikoulutusta on vuoden 2013 lakiuudistuksen jälkeen ollut kolmea eri tasoa (alkuvaiheen koulutusta, perustason koulutusta ja ylemmän tason koulutusta).
- Ammattiin voi opiskella erityyppisissä ammatillisissa oppilaitoksissa (Esim. *tehnikum*, *kolledž*, *utšilitšte*)
- Pohjakoulutusvaatimus on joko 9-vuotinen oppivelvollisuuskoulutus tai yleissivistävä toisen asteen koulutus.
- Jos opinnot aloitetaan oppivelvollisuuskoulun pohjalta, opiskeluaika on pitempi
- Lakiuudistuksen jälkeen kaikki toisen asteen koulutukset antavat jatko-opintokelpoisuuden korkeakoulutukseen.
- Jos henkilö jatkaa saman alan opintoja yliopistossa, tutkinnon suoritus aika voi lain mukaan olla ohjeellista suoritus aikaa lyhyempi (esim. viiden vuoden sijaan 3-4 vuotta).

Korkeakoulutus

- Korkeakoulusektoria on uudistettu 2000-luvulla, ja yliopistojen määrä on vähentynyt.
- 2000-luvun alkupuolella säädettiin lakeja, joissa yliopistot jaetaan useaan eri kategoriaan.
- Kahdella yliopistolla johtavan kansallisyliopiston status (Pietarin ja Moskovan valtionyliopistot). Näillä on oikeus järjestää myös omia valintakokeita.
- Näiden lisäksi on perustettu ns. federaatioyliopistoja, joihin on yhdistetty useita pienempiä alueellisia yliopistoja. Niitä on tällä hetkellä 10.

Venäjän tämänhetkiset yliopistotyytit

Näillä kahdella yliopistolla oikeus myöntää omia tutkintotodistuksiaan ja päättää opintojen sisällöstä itsenäisesti.

Korkeakoulututkinnot

- Neuvostoliiton ja myöhemmin Venäjän korkeakoulututkintojen järjestelmään kuuluivat
  - viisivuotinen yksiportainen spetsialist-tutkinto
  - tieteelliset jatkotutkinnot kandidat nauk ja doktor nauk
- 1990-luvun loppupuolelta alkaen Venäjällä korkea-asteen tutkintojärjestelmään on kuulunut myös
  - 4-vuotinen bakalavr-tutkinto
  - 2-vuotinen magistr-tutkinto
- Pitkälle 2000-luvulle valtaosa suoritetuista tutkinnoista on kuitenkin ollut spetsialist-tutkintoja

Tutkintotodistukset korkeakoulutuksesta

- Tutkintotodistukset kansallisesti yhtenäisiä.
- Ainoastaan johtavilla kansallisilla yliopistoilla (Pietarin ja Moskovan valtionyliopistot) on oikeus omiin todistusmalleihinsa.
- Todistukset venäjänkielisiä.
- Korkeakouluista voi saada myös englanninkielisiä asiakirjoja, mutta virallinen asiakirja aina venäjäksi.
- Neuvostomallisia todistuksia myönnettiin vielä Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen useita vuosia, samoin vanhoja todistus pohjia saatetaan käyttää, vaikka uudempi jo otettu käyttöön.

Venäläisten tutkintojen tunnustamiseen liittyviä huomioita ja muutoksia

- Uusien tutkintojen (noin vuodesta 2008 eteenpäin) osalta helppo tarkistaa oppilaitosten akkreditointi ja vahvistaa tutkinnon myöntäminen, vanhojen osalta hankalampaa.
- Huom. Tällä hetkellä (3.10.19) linkki portaaliin, jonka kautta tutkintoja voi vahvistaa, ei toimi, mutta sitä voi hakea myöhemmin www.yandex.ru sivun kautta hakusanoilla: Проверка наличия сведений о документе об образовании
- Yliopistojen nimet saattaneet muuttua 2000-luvulla moneen kertaan, etenkin pienempiä on yhdistetty isompiin. Yliopistoja koko maassa noin 970.
- Aikaisemmin tutkintojen laajuus ilmaistiin tunneissa, viisivuotisessa tutkinnossa noin 8000 tuntia. Nyt siirrytty krediteihin (national credit system), jotka vastaavat laajuudeltaan ECTS:ä.

Kelpoisuus ammattiin Venäjällä suoritetun tutkinnon perusteella

- Kelpoisuus ilmenee yleensä tutkintonimikkeestä. Tutkintojen sisällöt melko samankaltaisia, koska tutkintojen sisällöistä päätetään keskusjohtoisesti. Tämä ei koske Pietarin ja Moskovan valtion yliopistoja, joilla erityisasema.
- Venäjältä tulee paljon opettajia, joilla lähtökohtaisesti viisivuotinen spetsialist-tutkinto.
- Venäjällä suoritetaan paljon myös korkeakoulutasoisia täydennyskoulutuksia, jotka antavat uuden kelpoisuuden. Esimerkiksi luokanopettaja voi saada vuoden (pituus voi vaihdella) täydennyskoulutuksella kielten opettajan kelpoisuuden.
- Täydennyskoulutusdiplomiin johtavat opinnot ovat korkeakoulututkintoja mutta kyseessä ei ole itsenäinen korkeakoulututkinto.
- Opetushallitus voi ottaa täydennyskoulutusdiplomin tietyin ehdoin huomioon päätöstä tehdessä, eli se kannattaa liittää hakemukseen, jos sen sisältö relevantti haetun kelpoisuuden osalta.

Esimerkki päätösteksteistä

- Hakijalla viisivuotinen spetsialist-tutkinto, tutkintonimike ”venäjän kielen ja kirjallisuuden opettaja”:

”Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.

Hakijan venäjän kielen opinnot rinnastetaan aineenopettajan koulutukseen kuuluviin 120 opintopisteen laajuisiin venäjän kielen opetettavan aineen opintoihin.

Hakijan kasvatustieteelliset opinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin 60 opintopisteen laajuisiin opettajan pedagogisiin opintoihin, jos hakija suorittaa täydentävinä opintoina suomalaisessa korkeakoulussa 15 - 20 opintopisteen laajuiset opettajankoulutuksen opinnot, joihin sisältyy didaktisia opintoja ja ohjattua harjoittelua Suomessa.

Kun hakija on suorittanut hyväksytysti päätöksessä edellytetyt täydentävät opinnot, Opetushallitus tekee hakemuksen perusteella lopullisen rinnastamispäätöksen. Lopullista rinnastamispäätöstä koskevaan hakemukseen tulee liittää korkeakoulun antama todistus täydentävien opintojen suorittamisesta. ”

Tilastoja vuodelta 2018

- Vuonna 2018 Opetushallitus teki 147 päätöstä koskien Venäjällä suoritettuja tutkintoja.
- Näistä 82 koski tutkinnon tason rinnastamista.
- 47 päätöstä koski opettajan kelpoisuutta (aineenopettaja, luokanopettaja, erityisopettaja).
- Muita päätöksiä olivat mm. päätökset koskien varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuutta ja kelpoisuutta oikeustieteen maisterin tutkintoa edellyttäviin tehtäviin.

Hakemusasiakirjoihin liittyviä huomioita

- Hakemukseen tulee liittää kopio alkuperäisestä venäjänkielisestä diplomista ja sen liitteestä ja näiden käännöksistä. Venäjällä laaditut käännökset ovat virallisia, jos ne ovat notaarin vahvistamia.
- Useimmiten kopio tarvitaan myös diplomipaperin kääntöpuolesta. Parasta onkin ottaa kaksipuolinen kopio itse diplomista, jos se irrotettavissa kansista.
- Englanninkielisissä diploma supplementeissa ei aina samoja tietoja kuin venäjänkielisessä tutkintotodistuksen liitteessä, siksi usein tarvitaan käännös venäjänkielisestä liitteessä, vaikka DS olisikin saatavilla.
- Jos hakemus koskee kelpoisuutta tiettyyn ammattiin, tarvitaan tiedot opintoihin sisältyvistä kursseista ja niiden laajuuksista. Tiedot käyvät yleensä ilmi diplomin liitteestä.
- Jos korkeakoulututkintoa edeltää ammatillinen tutkinto, on hyvä liittää hakemuksen mukaan kopio tutkinnosta. Käännöstä ei yleensä tarvita.
- Työtodistuksista tai työkirjasta ei tarvita kopioita.

Hyödyllisiä linkkejä

- Glavexperttsentr: <http://nic.gov.ru/en/inrussia/eduinfo>
- National Information Center on Academic Recognition and Mobility: <http://www.russianenic.ru/english/index.html>
- Oppilaitosten akkreditoinnin varmistaminen: <http://www.russianenic.ru/english/cred/index.html>
- Huom. Tällä hetkellä (3.10.19) linkki portaaliin, jonka kautta tutkintoja voi vahvistaa, ei toimi, mutta sitä voi hakea myöhemmin www.yandex.ru sivun kautta hakusanoilla: Проверка наличия сведений о документе об образовании
- Todistusmalleja: <http://www.russianenic.ru/rus/diplom.html>
- Todistusten vahvistaminen: <http://frdocheck.obrnadzor.gov.ru/>
- World Higher Education Database: www.whed.net
(UNESCO, International Association of Universities)
- Saksan viranomaisten tietoportaaali ulkomaisesta koulutuksesta Anabin: <http://anabin.kmk.org/>
Korkeakoulujen lista sekä tietoa tutkinnoista HUOM! saksankielinen

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

